

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 5 (1498). 28 СІЧНЯ 1983 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Увага! Йде сесія.

СКЛАДАЮТЬ НАУКОВИЙ АТЕЇЗМ

Важкувато проходить екзамен з наукового атеїзму в другій групі геологів (ГГФ), який приймає доцент І. Г. Батюк. Важкувато, бо складає його група... І курсу! А відомо, що цей предмет вимагає значної філософської підготовки — і з діамату, істмату, історії філософії, — щоб вільно, творчо, з певним інтересом його засвоювати. А головне — слабе оснащення спеціальною філософською термінологією сковує рух мислення і глибокого усвідомлення тих чи інших явищ цієї науки.

Викладачеві на кожному кроці доводиться майже кожне складне запитання ставити двічі: спочатку науково, а потім розтлумачувати, що воно означає. Спочатку йде, наприклад: «В чому ж полягає філософська доктрина католицької церкви?», а потім: «Які в неї погляди на суспільство, науку, моральний фактор?»

— А вчора я приймав цей же екзамен, — говорить Іван Григорович, — у географів V курсу. Любо-дорого глянути було! Цілий потік в 70 осіб склав дуже добре. Лише дві трійки.

Та група геологів — тре-

ба віддати належне її високій свідомості, добросовісності, наполегливості. — підготувалась до екзамену в основному добре. Студенти І. Коробко та О. Мудрий заслужили по двійці тільки тому, що не працювали в семестрі, пропускали лекції і семінарські заняття. Є ряд трійок і четвірок. Навіть комсорг групи В. Лиманець одержав задовільну оцінку. Виходить і комсорг — з відстаючих!

Але ж і п'ятірок теж багато! На моїх очах високу оцінку одержують Олександра Мельничук, Марія Птащенко, Наташа Кіпаренко, Юрій Буртненко та інші.

Предмет виявився важким для студентів, але ентузіазму їм (принаймні — для більшої частини) не позичати. Багато зусиль доклав до цього ентузіазму і викладач: кожна лекція, кожне семінарське заняття проходили насичено, змістовно, своєрідно, з подачею додаткового матеріалу з історії філософії. А скільки проведено позаурочних бесід з тими, хто зацікавився наукою і хотів поглибити відкрити її для себе! І

ці зусилля не пропали марно.

Студент Дмитро Толкачов, який одержав четвірку, відчувається, чимало попрацював над підручниками, над першоджерелами, широко цікавився питаннями наукового атеїзму. Освіта він прекрасно відповідає на перше питання білета № 26: «Історичне значення та обмеженість домарксистського атеїзму», а потім на друге: «В. І. Ленін. «Соціалізм і релігія», «Про відношення робочої партії до релігії». Добре відповідає Валентин Іванов. Всі відповіді на питання білета № 25 просто чеканить, знає матеріал, бо не пропустив жодної лекції, був надзвичайно активним на семінарських заняттях: і виступав і писав реферат цікавий. Мабуть, прийшов до вузу, щоб навчатись на найвищому рівні, запалений наукою, маючи в душі ломоносівську пристрасність до знань.

Екзамен зайвий раз підтвердив просту істину: хто бажає знати — вчитиметься за двох і за трьох, інакше... і десять академіків нічому не навчать.

А. МИХАЙЛОВ.

Переможці

Бюро Центрального РК ЛКСМ України м. Одеси підсумувало соціалістичне змагання другого півріччя 1982 року між комсомольськими організаціями 10 вузів району. Переможцем визнана комсомольська організація Одеського державного університету, яка добилась хороших успіхів в комуністичному вихованні студентської молоді, у внутрішній діяльності та в інших галузях.

Комсомольський педагогічний загін ім. А. С. Макаренка на фізичному факультеті (командир — М. Іванова) визнаний кращим в районі. Об'єднаний студентський загін ОДУ посів II місце в місті за підсумками трудового семестру. Переможцем по Одеській області визнаний і комсомольський оперативний загін дружинників нашого вузу.

На Пленумі Центрального РК ЛКСМ України м. Одеси, котрий нещодавно відбувся, перший секретар РК ЛКСМУ Ю. Беспалов вручив комсомольській організації ОДУ перехідний Червоний Прапор і вимпел ЦК ВЛКСМ «За успіхи в комуністичному вихованні молоді».

ПІДСУМОК ЗНАТЬ

Цього року історики IV курсу складають екзамен з політекономії, який приймає у них зав. кафедрою політекономії професор О. Г. Лобунець. В аудиторію заходить не більше двох-трьох студентів, кожний бере свій білет і обдумує його тут же за столом екзаменатора. Один, як правило, відповідає, другий обдумує. Ніяких шпаргалок, посібників, хитрощів: «на-гора» видається знання в його найчистішому вигляді — що посіяв, те і жни.

Студентка Тетяна Власова розповідає чітко і стисло про всезростаючий вплив комуністичних партій в капіталістичних країнах (зокрема — у Франції, Іспанії, Італії).

— Молодчина, Власова, — відмінно!

Так впевнено, з вогником відповідає майже кожний студент. А до Тані Власової, нашого академсектора, п'ятірки вже одержали Олександр Вязовський, Ада Денкова, Елеонора Євсєєва, Ігор Маркуленко (староста групи). Комсорг курсу Василь Дізанов теж відповідає чітко, інтелект його досить високий, знання хороші, (як гаряче він розповів, напри-

клад, про перехідний період в нашій країні від капіталізму до соціалізму, про те, якою буде праця при комунізмі!), і якби не маленька замінка в останньому запитанні екзаменатора, теж мав би «відмінно»... Велике естетичне задоволення дають ці відповіді.

Вони свідчать, що група, як і весь курс, напружено, уважно прослухала 36 лекційних годин з даного предмету, активно, творчо попрацювала на семінарських заняттях (34 години). Бо, як говорить не без гордості Олексій Григорович, щодо знань з політекономії, історичних та філософських дисциплін історики завжди ідуть попереду.

Та він не заспокоює нас. Сьогодні на екзамені майже вся група відповідає чудово. А от Володя Жарких, замість хоча б «4», отримав «3». А чому?

Отже, екзамен для нас — логічний, радісний підсумок наукових знань, одержаних за минулий напружений семестр.

Л. ВАКАР,
студентка I групи,
IV курсу істфаку.

Взірець кафедри

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

КАФЕДРИ ПАЛЕОНТОЛОГІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ
ГЕОЛОГІЇ НА 1983 РІК.

Колектив викладачів і співробітників кафедри палеонтології і регіональної геології розгорнув соціалістичне змагання під гаслом: «Геологічні знання — розширеною мінерально-сировинної бази, втіленню в життя Продовольчої програми СРСР» і прийняв на 1983 рік такі соціалістичні зобов'язання:

УЧБОВА РОБОТА:

— широко пропагувати в учбовому процесі рішення ХХVІ з'їзду КПРС і ХХVІ з'їзду КП України, постанови травневого та листопадових (1982 р.) Пленумів ЦК КПРС, роль геологічної науки у справі втілення в життя Продовольчої програми СРСР;

— поглибити учбові дисципліни новими досягненнями і розробками марксистсько-ленінської теорії, посилити їх методологічну і світоглядну спрямованість;

— активізувати і привести до рівня сучасних вимог методи викладання фундаментальних геологічних дисциплін, підвищити ефективність і якість успішності студентів;

— вдосконалити методи проведення учбової практики з геокартування в формі «ділової гри»;

— завершити редпідготовку і видати:

1. Учбовий посібник «Методологія геологічної науки».

2. Учбовий посібник «Сучасний науковий пошук в геології».

3. Методичні вказівки до лабораторного практикуму з курсу «Палеонтологія».

4. Методичні вказівки до лабораторного практикуму з курсу «Структурна геологія та геологічне картування».

5. Робочу програму першої виробничої практики студентів III курсу.

6. Робочу програму учбової практики студентів II курсу з геокартування та геофізичних методів.

7. Учбовий посібник по проведенню геоморфологічних досліджень при гідрогеологічних і інженерно-геологічних пошуках.

— запровадити в учбовий процес результати наукових розробок з важливих народногосподарчих тем «Вивчення геологічних критеріїв формування місценароджень корисних копалин на півдні України, включаючи шельф Чорного моря» і «Вивчення типоморфних акцесорів провідних петротипів плутонічних формацій Українського щита».

НАУКОВА РОБОТА:

— інтенсифікувати дослідження з важливої госпбюджетної народногосподарської тематики та з госпдоговорів;

— виконати річний об'єм госпдоговірної тематики на 80 тис. крб., одержати економічний ефект від запровадження результатів дослідження 100 тис. крб.;

— видати монографічні роботи «Ф. Енгельс і філософські проблеми геології», і «Геологія та проблеми біосфери Землі»;

— завершити редпідготовку і представити до друку монографії «Геологія Українського Чорномор'я», «Інтерпретація і прогнози на базі теорії міжрегіональних аналогій», «Гранітоїди етапів стабілізації докембрійських щитів СРСР».

— підготувати до друку 20 наукових і науково-популярних статей;

— представити до друку 4 студентські наукові статті;

— організувати на кафедрі під керівництвом провідних викладачів 5 проблемних наукових студентських груп;

— підготувати 12 наукових студентських робіт на вузівську і районні огляди-конкурси та 8 робіт на республіканський і всесоюзний огляди-конкурси;

— підготувати 16 доповідей на звітну наукову студентську конференцію;

— організувати проведення на геолого-географічному факультеті III наукову конференцію молодих вчених;

— взяти участь і виступити з доповідями на 5 республіканських та всесоюзних наукових конференціях і симпозіумах;

— провести організаційні заходи до Міжнародного Геологічного конгресу (СРСР, 1984 р.).

ПОЛІТИКО-ВИХОВНА РОБОТА:

— зосередити основну увагу на формуванні у студентів марксистсько-ленінського діалектико-матеріалістичного світогляду, активної життєвої позиції, високих моральних комуністичних ідеалів;

— зробити кафедральні проблемні наукові студентські групи однією із основних ланок цілеспрямованої індивідуальної роботи зі студентами по формуванню наукового світогляду та активної життєвої позиції;

— вдосконалити форми, активізувати політико-виховну роботу в гуртожитку, зосередивши увагу на індивідуальній роботі зі студентами;

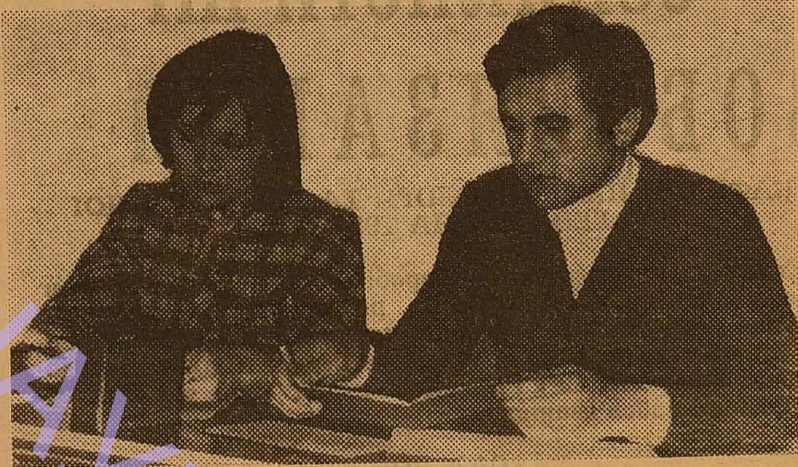
— провести на Одещині три Дні науки;

— прочитати по лінії товариства «Знання» 100 лекцій;

— підвищити рівень роботи функціонуючих при кафедрі палеонтології та регіональної геології Одеських відділень палеонтологічного і мінералогічного товариства.

Закликаємо всі колективи кафедр Одеського університету внести свій вклад в укріплення трудової дисципліни, підвищити рівень підготовки спеціалістів, ефективність науково-дослідних робіт.

КАФЕДРА ПАЛЕОНТОЛОГІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНОЇ ГЕОЛОГІЇ.

Викладач Л. А. МЕДВЕДЬОВА приймає залік з аналітичної геометрії у студента І курсу фізичного факультету С. СТУКАЛОВА. Відмінна відповідь — оцінка «відмінно».

Фото І. Москаленка.

ПЕРШІ УСПІХИ

Для нашої групи хіміків ІІІ курсу екзамен з істмату став теоретичним підсумком устремління бойової, завзятої цілеспрямованої молоді. Як щось саме собою зрозуміле сприймаєш кожну нову п'ятірку, але й не без таємної гордості, усвідомлення: це наша група, це ми: — коли одержували її Інна Калініченко (комсорг групи), Тетяна Шликова (комсорг курсу), Ірина Дудник (політсектор курсу), Галина Масс (політсектор групи), наші студентки-комуністи Зінаїда Домбровська та Людмила Горохова.

А гаряче, цікаво відповідала майже вся група. Не так легко заслужити хорошу оцінку у вигмогливого, принципового екзаменатора — доцента кафедри філософії природничих наук Р. А. Личков-

ського. Це якраз і говорить про те, що група сумлінно попрацювала на протязі семестру, успішно опанувавши складний предмет. Рейнольд Антонович і сам задоволений (групою і навіть курсом):

— На двох інших факультетах (на яких саме — змовчу поки що) ці курси набагато слабші. От зараз, наприклад, екзамен склали вже 12 студентів, з них «п'ять» отримали чотири особи, «четвірки» — 8, і жодної трійки. Інші теж не підведуть. Впевнений! На 38 годинах теоретичних і 20 семінарських заняттях вони працювали завзято.

Кажуть, те, що любиш, найбільше випробовуєш. Це якоюсь мірою стосується і даного екзамену. Багатьох студентів, навіть найкращих,

викладач опитує досить широко, ґрунтовно.

Тому і відповіді — широкі і ґрунтовні. Про історичний матеріалізм, як науку, про природу і суспільство, матеріальне виробництво — основу суспільного розвитку, класи і класові відношення, суспільно-економічні форми, роль народних мас та особистостей в історії, твори класиків марксизму-ленізму, партійні документи нашого часу і багато іншого. Деякі кандидати на п'ятірку отримують «4» (Є. Ємельянова, Г. Фурорський і т. д.). Що ж, наука вимагає найчіткіших знань. І, відчувастесь, екзамен для всіх нас став цікавим уроком по їх ґрунтовнішому закріпленню.

Т. ДОЛІНСЬКА,
студентка ІІІ курсу
хімфаку, член бюро
КСМ факультету.

ВИЯВИТИ ВИСОКІ ЗНАННЯ

Ми — юристи І курсу (група № 5). Екзамен в вузі для нас — величезна подія. Юристи — той народ, котрий стоїть на варті нашого величного життя, на варті його гуманних принципів, дружніх взаємовідносин між людьми, комуністичної моралі, трудового настрою, щастя... Хіба це не вагома причина відчувати себе збуджено на екзамені, наприклад, з історії держави і права.

За столом перед доцентом кафедри теорії та історії держави і права Г. Є. Петуховим сидить студентка Тетяна Гуржій, котра широко розповідає про Римську імперію, про японську буржуазну революцію 1856 р., про Веймарську конституцію, з'ясовує ряд допоміжних пи-

тань, пов'язаних з сучасним міжнародним становищем. Відповідь — відмінна.

Дуже ретельно вважає екзаменатор цю студентку, завантажену, крім навчання, громадськими і сімейними обов'язками.

Тому дивують нас такі студентки, як Геннадій Носик: могли б підготуватись до екзаменів значно краще. Ледве-ледве щось витягував із себе Носик, про виникнення Афінської держави, про реформи Солона і Перікла. А це таке цікаве питання. Інші відповіді б на «відмінно». Бо варто лише добре засвоїти знамениту працю Ф. Енгельса «Походження сім'ї, приватної власності і держави», зокрема про три класичні форми процесу утворен-

ня держав (Афіни, Рим, Німеччина), щоб відповідь була чіткою і змістовною. А от Індію, вчорашню і сьогоднішню, він знає добре.

Успішно відповідає Наташа Унгуряну про державний устрій країн Латинської Америки, про нову Конституцію Кубинської республіки (1976 р.) тощо. «Відмінно» ставить викладач В. Балаянський (нашому чудовому комсомольському ватажкові), І. Осипчуку (академсектору) та іншим.

Екзамен в розпалі. Він виявляє не тільки наші знання, а й творчу індивідуальність молоді.

О. ОСИПОВ,
студент І курсу
юрфаку, староста групи.

НА ЕКЗАМЕНІ З ЛІТМОВИ

Відповівши на перше питання свого білета про інфінітивні речення, студентка групи № 3 ІV курсу філологічного факультету (українське відділення) Люда Бурачківська (наш староста) розглядає наступне питання: основні типи зв'язку між членами речення. Охарактеризувавши і типи речень, і підрядну інтонацію, характер зв'язку і залежність головного і підрядного речення, з'ясувальні сполучники, (а побіжно і — що таке відносні займенники, вказівні слова), — робить розбір складнопідрядного речення.

Лише один білет, а яких фронтальних знань вимагає він від студента! І Люда вправилась з ним залюбки. Цікава сама відповідь: грамотна, змістовна, кваліфікована. Вимова її, можна сказати, співуча, чарівна. Що говорить і про красу душевну, і про її товариськість, і про вміння думати в житті, в роботі не тільки про себе, але й про друзів, про групу. І про це добре знає

наш викладач і екзаменатор з сучасної української літературної мови — доцент кафедри української мови Федір Павлович Смагленко. З великим задоволенням ставить він в залікову старанній дівчині «п'ятірку», промовивши: «Чудова з неї вийде вчителька!»...

Ці слова можна було б впевнено віднести і до таких студентів групи, як З. Марфенко (наш спортивний активіст), Н. Кондрашова (староста групи) та інші, котрі зараз отримують «п'ятірки» і «четвірки».

Прекрасні знання виявляють наші студенти, серйозно, уважно прослухавши курс, який так жваво, натхненно читав доцент Ф. П. Смагленко, та простудіювавши посібники, підручники і... чарівну літературну класику. Бо хіба ж можна добре оволодіти немеркнучими багатствами української мови, не захопившись щиро, не смакуючи з запалом життєдайні творіння Т. Шевченка, Квітки-Основ'яненка, П. Мирного, Нечуя-Левицького, М. Коцюбинського, О. Гончара, М. Стельмаха і т. д.?!

Це той творчий ентузіазм, котрий володіє багатьма студентами групи — в навчанні, в громадському, культурному житті, котрий приведе їх до трудових успіхів у майбутньому на педагогічній ниві.

А. ВОЗІЯНОВА,
студентка ІV курсу
філфаку (українське
відділення).

Наставники студентів

У вересні 1982 р. затверджено «Первинне положення про наставника студентської академічної групи». Цим положенням передбачені наставники курсів і академічних груп, які відбираються із числа найбільш досвідчених викладачів для молодших курсів з загальнонаукових, а для старших курсів — зі спеціальних кафедр. Створюється рада наставників.

Заміна терміну «куратор» або, говорячи українською мовою, «опечитель», «опікун», на цілком педагогічний термін — «наставник», що означає «вихователь», «учитель», являється законною і необхідною. Закріплені за курсом чи академічною групою педагог є вихователем, а не опікуном. У нього функції педагогічні, формуючі. Як сказано і в положенні, робота викладача в якості наставника являється його основним громадським дорученням, метою якого є сприяти творчій активності студентів, розвитку у них ініціативи та самостійності. І далі підкреслюється, що наставництво не можна перетворювати в дрібне опікунство, в підміну обов'язків адміністрації, громадських організацій та органів студентського самоуправління.

Які ж конкретні функції покладатимуться на наставника студентської групи?

Наші дослідження та «Первинне положення» дають можливість виділити такі обов'язки (функції) наставника:

1. Надання консультативної допомоги активу керівної групи в питаннях учбової, громадської та виховної роботи.

2. Навчання активу і групи студентів вмінно з класових позицій підходити до оцінки суспільного життя, вмінно протистояти ворожій зарубіжній пропаганді та проникненню в наше життя елементів, не сумісних з нашим способом життя.

3. Наставник групи надає практичну допомогу активу в організації оперативного інформування студентів про внутрішню і зовнішню політику КНРС і Радянської держави, життя нашої країни. При цьому встановлено, що інтерес студентів до цих питань тим вищий, чим швидше ця інформація подається.

4. Наставник групи повинен надавати кафедрам допомогу в профорієнтаційній роботі, у вихованні в студентів інтересу і любові до майбутньої професії випускника університету.

Це дуже серйозна пробле-

ма, якщо врахувати, що більшість випускників університету направляється в школи, а за анкетним опитуванням видно, що не більше 40—50 процентів студентів старших курсів думають про вчительську роботу.

5. Груповий наставник глибше всіх інших педагогів знає студентів групи, їх індивідуальні особливості, труднощі, кожного із них.

Проте кращий досвід наставників показує, що важливо не тільки знати стан студента, зафіксувати те, що було властиве студенту на початку спілкування з ним. Необхідно бачити в кожному студентові перспективні можливості і сприяти їх реалізації. По суті справи — управляти формуванням студента. Або хоча б спрямовувати діяльність студента в перспективному для нього плані.

Опитування студентів переконливо показують, що успіх індивідуальної роботи зі студентами та ефективність особистого впливу з боку наставника знаходяться в прямій залежності від авторитету наставника не тільки як вченого й педагога, але і як людини.

6. Наставник має пряме відношення і до виховання у студентів учбової дисципліни та дисципліни в житті колективу. При цьому не формальні функції покладаються на наставника (вести облік і доповідати деканату). Мова йде про виховання у студентів переконань і почуття соціальної відповідальності, громадянського обов'язку, які знаходять вихід і в добросовісному навчанні, і в дотриманні норм життя в колективі, і в бережливому відношенні до громадської (державної) власності — перш за все в аудиторіях, лабораторіях, гуртожитках, в бібліотеці і т. д.

Треба виходити із відомого ленінського положення, розвинутого в конкретному досвіді А. С. Макаренка, що дисципліна в нашому суспільстві — це якість ідейно-політична, моральна, а не одне тільки дотримання норм і вимог із-за побоювання бути покараним.

7. Важливими зараз стають і проблеми естетичного виховання молодого спеціаліста та вчителя. Гармонійний розвиток особистості немислимий без формування у випускника університету переконань і відчуття краси своєї майбутньої професії, краси громадського і особистого життя.

І. КОБИЛЯЦЬКИЙ,
зав. кафедрою
педагогіки, професор.

СКОРО КАНІКУЛИ.

Добре взимку в Карпатах.

Фото Г. Іваненко.

ЗМІЦНЮВАТИ ТРУДОВУ ДИСЦИПЛІНУ

Сьогодні успіхи передових колективів в значній мірі визначаються високим рівнем дисципліни, загостреним почуттям відповідальності за доручену справу, як з боку студентів, так і викладачів.

Головна група народного контролю та місцевий комітет профспілок ОДУ регулярно перевіряють стан трудової дисципліни на факультетах і в підрозділах ОДУ.

Одна з останніх перевірок трудової дисципліни студентів, викладачів, учбово-допоміжного персоналу на юридичному, філологічному і факультеті романо-германської філології показала, що ще має місце слабка відвідуваність студентами лекцій, порушення трудової дисципліни викладачами та учбово-допоміжним персоналом. Комісією відзначені випадки, коли на заняттях були відсутні майже 30% студентів. А у деяких викладачів — ще більше. Наприклад, на одному із занять з політекономії на IV курсі російського відділення філфаку з 76 студентів були відсутні 29. Понад 38 процентів студентів III курсу російського відділення філфаку не з'явилось на лекції з марксистсько-ленінської філософії.

Аналогічні приклади мають місце і на інших факультетах.

Поряд з цим треба відзначити, що на юридичному факультеті підвищилась відвідуваність. Якщо у листопаді—грудні минулого року середня відвідуваність по факультету була надзвичайно низькою і складала 78,3 процента, то після останньої перевірки вона підвищилась до 80 процентів. Це — результат наполегливої роботи заступника декана доцента І. О. Крючатова. Але слід признати, що 14 процентів відсутніх — це дуже багато, бо перевищує відповідні дані.

Аналізуючи стан відвідування занять на факультеті РГФ, варто відзначити різько зменшені показники. Якщо за ре-

зультатами попередньої перевірки відвідування було на рівні 87,3 процента, то тепер воно понизилось до 80,6 процента, і це характерно для всіх курсів, крім першого.

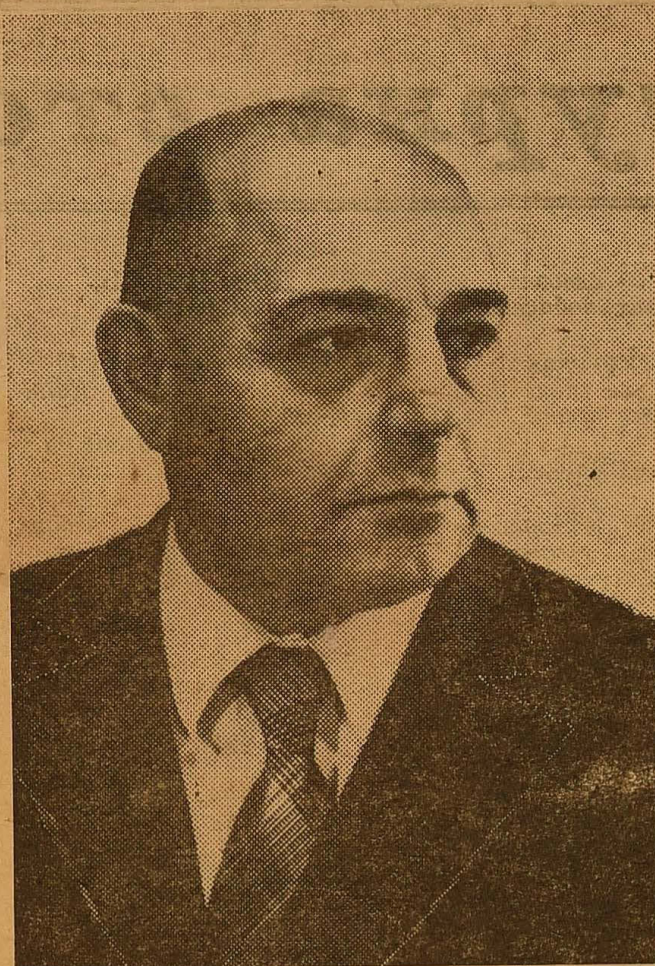
Показово, що і старости, відчувши відсутність певного контролю, стали незадовільно відноситися до своїх обов'язків, чіткість відомостей, що поступають від них в деканат, сумнівна. Це в першу чергу стосується старост Кобзевої (група 33-а), Коваль (група 34-а), Канонихіної (група 43-а), Труханової (група 51-а), Михайлюк (група 53-а).

Щодо філологічного факультету, то показник відвідуваності все ще нищий середньо-університетського і складає 85 процентів. Але деканат веде боротьбу з прогульниками. Заступник декана доцент В. Є. Панченко проводить збори з старостами, перевіряє журнали, організовує роботу УПК, де розглядаються порушення трудової дисципліни. Але, на жаль, вагомим плодів поки що ця робота не принесла.

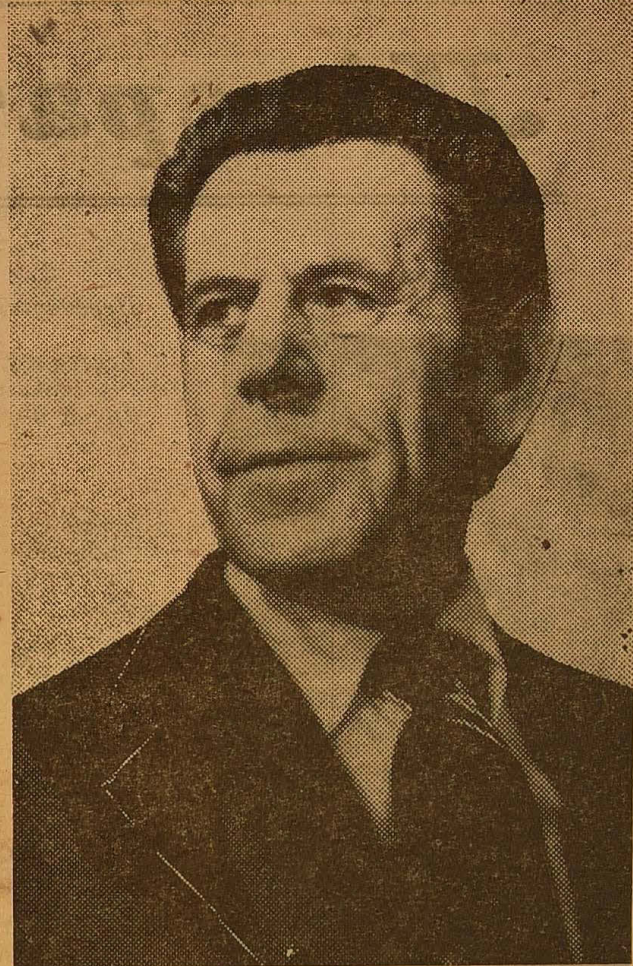
Грубим порушенням трудової дисципліни учбово-виховного персоналу є відсутність працівника на своєму робочому місці. Так, комісією відзначений випадок, коли співробітниця кафедри української літератури та методики викладання мови і літератури у 18.00 не були на роботі, коли мають працювати до 20.00.

Все це вказує на те, що адміністрація факультетів належить провести ще серйознішу роботу по поліпшенню трудової дисципліни. Деканати повинні суворіше відноситися до прогульників, вимагати документального пояснення з кожного випадку пропуску занять, строгіше контролювати старост.

І. МОСКАЛЕНКО.

В. Я. КЕРПЕЛЬ — зав. секцієм економії і бережливості соціалістичного майна Головної групи народного контролю ОДУ.

М. І. ШИТКОВСЬКИЙ — голова групи народного контролю адміністративно-господарчої частини.

ЗА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛЮ

В університеті відбулись загальні збори народних контролерів, на яких обговорювалось питання про активізацію роботи постів і груп народного контролю. На зборах народних контролерів ректор університету професор В. В. Сердюк підкреслив, що народні контролери повинні не тільки констатувати факти і відзначати недоліки, але і розробляти конкретні заходи ліквідації цих недоліків. В світлі цього виступу і я хочу поділитися своїми думками.

Я впевнена, що ефективність роботи по охороні соціалістичної власності значно підвищиться, якщо в кожному підрозділі університету проводити своєчасну профілактику, огляд і дріб-

ний ремонт інвентаря, меблі, обладнання.

Комендантам необхідно чіткіше складати завдання технічним працівникам учбових корпусів і лабораторій, складати плани роботи і добиватись їх повного виконання. Звичайно, в цих питаннях необхідно розширити права комендантів. Скажімо, електрики, сантехніки та інші технічні працівники, які виконують роботи в корпусах, оплату одержують по НДСу. І сьогодні становище таке: виконав роботу, не виконав, а його протабелювали і заробітну плату нарахували. Очевидно, вимагаючи від комендантів підвищення ефективності роботи, необхідно надати їм права контролю за об'ємом і якістю виконаної роботи, а також право табе-

лювання персоналу, що обслуговує.

Звичайно, мої пропозиції ніскільки не применшують ролі народних контролерів у підрозділах: всю роботу треба проводити в тісній взаємодії з групами і постами НК.

Економія електричної і теплової енергії, води, матеріалів, реактивів, підвищення ефективності роботи на кожному робочому місці, максимальне використання наявних ресурсів — ось головні завдання, які стоять перед народними контролерами біологічного факультету на нинішньому етапі.

В. МАЛАХОВСЬКА,
заступник голови групи НК біофаку.

ЯК ТІЛЬКИ поїзд спинився, капеляни потяглися на базар. У повітрі пливло осіннє павутиння. Вознесенськ люднів гамірним безарицям тут же, поруч зі станцією. Піти не зміг лише Стеценко. До ешелону якраз прийшли представники місцевої кооперації.

— Ну, то як? Концерт для нас ставите? — запитав, посміхаючись, літній чоловік у шкіряній куртці. Був він у цупкому галіфе. А добре виголене обличчя аж виблискувало при західному сонці.

Знаменита капела композитора Стеценка вже другий місяць подорожувала щойно визволеними районами Правобережжя. Була осінь 1920 року. Разом з капелянами подорожував і молодий поет Павло Тичина. Робота в капелі давала небачені досі теми, дарувала зустрічі.

Кооператори виявились наддивовижно гостинними і веселими. Спочатку вони показали прибулим вокзал. Розповіли кооператори і про те, що у Вознесенську існує свій театр.

Той, що був у галіфе, згодився зараз же провести туди мандрівних артистів, а заодно показати й містечко.

Разом із Стеценком оглянули місто над повноводними ріками Південний Буг та Мертвовод.

Післяполуденне затишся огорнуло місто. Пил, жовтий, змішаний з піском, ятрився докола, лежав на ще міцному листі. На кожному розі вулиць хмари куряви стояли, як туман. Йшли широкою, густо порослою деревами, вулицею.

...Театр був невеличкий, одноповерховий. Якийсь час шукали сторожа. Нарешті, не

знайшовши його ніде, відімкнули перекошені двері. І тієї ж миті з затемненого залу повіяло на артистів застоюною пліснявою.

...Коли вже ввечері капеляни, а з ними й Тичина, прибули на співанку, театр був до краю набитий людьми.

Молодь здебільшого стояла у проходах, дехто поможувалася на підвіконнях. Дзвінків не було.

Стеценко вийшов на край сцени.

— Прошу уваги, — звернувся композитор до публіки, — героїчний київський робітни-

ву дорога побігла вниз, між понівечених кленів.

Вивела вона артистів до вокзалу. Тут рівними рядами тяглись будиночки з білими, ніби випраними, стінами і широкими черепичними дахами.

Раптом зовсім поруч пролунав постріл.

Капеляни від несподіванки рвучко зупинились, інстинктивно потяглись один до одного.

Стріляли десь у темному завулку. Далі почувся дзенькіт розбитого скла і одночасно — крик про допомогу. За кілька хвилин стало тихо.

ші капеляни.

Вирішили віднести пораненого до комендатури-вокзалу.

З комендатури викликали фельдшера.

Капеляни подалися до ешелону, а Тичина лишився з пораненим. Виявилось, що чоловік приїздив до Вознесенська з Колосовки (це поруч) до родичів, а коли ввечері простував на вокзал (мав бути поїзд), раптом вгледів, що хтось ломиться до крамнички. Спробував затримати злодія, але ті виявились озброєними.

— Нічого, — натужно посміхнувся чоловік, — головне, я

чоловік надовго задумався. Згадалось минуле. Ось він біля ліжка, в якому міцно ступивши устоники, дрімає його Степанко. Слабує середульший син уже другий тиждень.

Тієї зими діти у селі мерли мало не щодня — голод, недорід. Степанко ж осліп. Ишов йому п'ятий рік. Чекали весни.

З весною, теплом мати виводила його на леваду, садовила навпроти сонця, поїла травками.

Та ніякі знахарські ліки не допомагали. Вже як зацвіла гречка, наче краще зробилось йому. А на спасівку Степанка не стало.

— Старшенський же мій як пішов у вісімнадцятому з партизанами, — розповідав чоловік, — так я й не відаю, де він. Від людей чув, що стрічали його на далекому Памірі. Червоном командиром він там. Та й усе. А чи ж не чув ти, добрий чоловіче, чи скоро туди листи йдуть? Може б, написати...

Вже вранці пораненого забрали до лікарні.

Тичина, стомлений, мало не падаючи з ніг, добрався до ешелону.

А ще через якийсь час, приєднаний до одного з попутних товарних поїздів, ешелон з капелянами рушив на Одесу.

Павла Григоровича зморив сон. Уві сні приходив до нього сліпий Степанко і розпитував. Тичина оповідав йому про свого батька, сестер, зелену Десну у вербовому квітченні...

Григорій ГУСЕЙНОВ,
випускник ОДУ.

СТЕПАНКО

чий клас передає вам полюб'яний привіт.

В залі зааплодували. Того вечора звучали пісні Лисенка, Стеценка. Крутоші лебеді на стінах мружили свої маленькі дворянські оченята.

Коли під кінець вечора виконували Шевченків «Заповіт» — зал стояв.

До ешелону повертались пізно вночі. Місяць зухвало порозвішував на крилате гілля свої жовті блискітки.

Проїшли через занедбаний садок. В'юнка стежка снувала між деревами і вела на гору. Довкола валялись потрошені меблі, цегла. На самому гребені стояв розбитий мовчазний фонтан, мабуть, дореволюційна окраса містечка. Зна-

Тичина глянув на Стеценка. Той теж був стривожений, а перехопивши погляд Павла Григоровича, лише знизив плечима.

— Але ж глянути... — почав Тичина і знову помовчав, прислухаючись, — та й тихо навкруги...

Уповноважений капели і Павло Григорович обережно пішли завулком. Зразу ж за рогом, угрузши в землю, причіталась набокувата крамничка. Її єдине віконце було висаджене разом з рамою. На порозі ж лежав якийсь чоловік. Цівка крові протекла з-під нього, аж до стоптаного порогу. Чоловік був непритомний.

До крамнички підійшли й ін-

ім таки не дав зробити своє діло.

Бліде, стомлене обличчя, знекровлені сухі губи. Виглядав поранений на років п'ятдесят. Тичину оглядала пара безбарвних важких очей. Вони ховались десь глибоко, були сторожкими, але не зляканими чужими обличчями, незвичною обстановкою.

Розглядаючи чоловіка, Тичина мимоволі згадав батька, його ніби з каменю — лице. В сім'ї не завжди розуміли його, більше боялись. Горнулись до матері.

— Скільки ж тобі літ? — запитав чоловік у Тичину.

— Скоро тридцять.

— Оце в мене молодший мав бути таким, Степанко, —

Літературна сторінка

МІСЯЧНИК ОБОРОННО- МАСОВОЇ РОБОТИ

За традицією в нашій країні щороку проводяться всесоюзні місячники оборонно-масової роботи. Ось і нині оголошено такий місячник на честь 65-річчя Радянської Армії та Військово-Морського Флоту і IX Всесоюзного з'їзду ДТСААФ, що відбудеться незабаром. Місячник почався 23 січня.

В Одесі відкриттю місячника було присвячено урочисте засідання, в якому взяли участь представники партійних, радянських, профспілкових, та комсомольських органів, керівники ДТСААФ, представники різних громадських організацій, ветерани Великої Вітчизняної війни, курсанти військового училища, воїни Радянської Армії, учнівська та робітничка молодь міста-героя.

Про завдання по проведенню місячника оборонно-масової роботи розповів голова обкому ДТСААФ М. Т. Тимонін. Він, зокрема, підкреслив, що місячник має за мету поліпшення виховної роботи молоді на традиціях старших поколінь, широке заохочення юнаків та дівчат області до масових патріотичних заходів. М. Т. Тимонін пояснив необхідність поліпшення роботи з допризовною молоддю, розповів про досягнення Одеських організацій ДТСААФ у підготовці спеціалістів народного господарства, у вихованні висококваліфікованих спортсменів з технічних видів спорту.

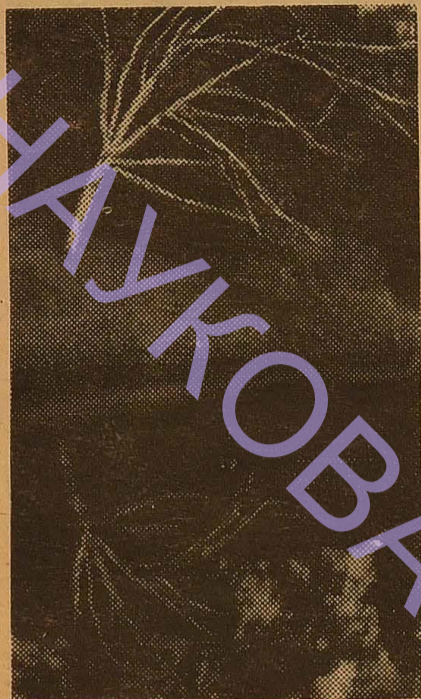
Доповідач схвалив ініціативу комсомольців і молоді Одещини, які вже багато років проводять корисний і цікавий похід до місць революційної, бойової і трудової слави батьків.

Говорячи про плани проведення нинішнього місячника оборонно-масової роботи в нашій області, можна сказати, що у тисячах комсомольських організацій буде проведено лекції, бесіди, зустрічі з ветеранами війни і праці. Заплановано безліч екскурсій до музеїв, військових частин округу. Молодь проводитиме воєнізовані ігри, масові змагання з технічних видів спорту. Еперше на Одещині буде проведено Тиждень стрільця спорту. За попередніми підрахунками в ньому візьмуть участь сотні тисяч людей різного віку. Свій внесок у місячник зробить і університет.

Про хід місячника газета «За науки надри» буде повідомляти своїх читачів.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

РІКА

Мов лагідна дитинонька,
Всміхається ріка,
Красива, як дівчинонька,
Весела і дзвінка.

Хлюпочеться, співає,
Сміється і дзюрчить,
І берег підмиває,
І зрідка щось бурчить.

Між хвилями виблискують
Плотиці молоді,
Краплинами обризкують
Хмаринки на воді.

Стрибками розтинають
Поверхню голубу
І з плескотом пірнають
Під схилену вербу.

Підскакують і падають,
Блискуючі, як зірки,
І кожне серце радують
На березі ріки.

На хвилюк завмирають,
Проносяться по дну,
І швидко вилітають
На світлу мілину.

Під бризками збігаються
У зграйки запальні
І жваво розсипаються,
Мов промені ясні.

Сріблестими іскринками
Спалахують в ріці
І перлами іскринками
Вкривають камінці...

Це нерест починається —
Пора життя, краси,
І в зелень одягаються
Пробуджені ліси.

Ріка усе хлюпочеться:
«Я радість всім несучу»,
І так об'яти хочеться
Душею цю красу!

Володимир КІНАК,
студент V курсу
філологічного факультету
(укр. відділення).

БЕРЕЗЕНЬ

На білім — зголубілі тіні,
Немов від вій на півночі,
В тривозі, ніжності і ліні
На сонці плачуть сосняки.

Тремтить в морозному повітрі
Тепло весняної пори.
І вже злилися на палітрі
Природи ясні кольори.

У березня зсинілі тіні
І щось засмучене в очах.
І все — від снігу до
проміння
В нестримних весняних

сльозах.
Передчуття нових побачень

Бентежжям ранило поля,
Іще конем минуле скаче,
Та на порозі вже весна.

Гліб ЄРЕМЕЄВ,

Переклад з російської Галини
ВОВК, випускниці філологічного
факультету (укр. відділення).

О. ЗЕМЛЕ
РІДНА...

Земля — життя, надія,
воля, —
До тебе помислю мої,
В тобі людей трудящих
доля,
Пожарів відблиски, бої.

Ти бачила ординських ханів,
Тевтонських рицарів щити,
І грім французьких
барабанів,
І фашистський гавкіт чула
ти.

О, земле рідна, Батьківщино,
Тебе надіялись здолати,
Та піднялися зоведино
Твої сини — священна
рать.

Багато днів шалла кригада,
Річки у море кров несли;
І довго мати ждала сина:
«Синочку, вісточку прийшли».

Народе наш, могутній
батьку,
Тобі нащадки дань дають
За те, що ми живем в
достатку,

Що матері вже сміє
лלותь.
Що небо простяглося над
нами,
Що манить нас воно в
блакить,
І земля, буяючи
хлібами.

В труді натхненному кипить.

Володимир БЕНДАС,
студент V курсу
філологічного факультету
(укр. відділення).

СЛУХАЮ ПІСНОЮ
ВКРАЇНСЬКУ

Коли хочеш узнати,
як страждали колись,
У біді та нужді потерпали
колись

І як мріяли тужно про
сонячні дні,
Як ламалися крила в
нерівній борні,
У нерівній, а ворогові
не здались, —

Слухай пісню українську.
А коли наступила епоха
нова,
Кли червоно стяг угорі
повіва

І по вінця наповнена чаша
добром:
І пшеничним зерном,
і краплистим Дніпром,
А душа, ніби птах, у
блакить порива, —

Слухай пісню українську.
Думи, плекані звіку-віків,
Мрії, взяті на крила орлів,
у піснях,
А захочеться душу народну
пізнати,

По землі походить чи у небо
злітати,
Коли стелиться, в'ється,
підноситься шлях, —
Слухай пісню українську.

Сооронбай ДЖУСУЄВ,
(Киргизія).

ДОБРИДЕНЬ,
КИЄВЕ!

Подай же руку, рідний
Київ,
Бо наша дружба —
назавжди...

Через літа, через завії
Я, твій земляк, прийшов
сюди.
Я згадую криваві рани,
Твій гнів святий, твій лютий
біль.

Ішли до бою партизани,
Я разом з ними йшов на
бій.

Я в лісі жив, не спав
ночами,
Сніг замітав мої сліди...
Твої боління та печалі
Моїми стали назавжди.
Нас побратали наші муки
І в боротьбі пролита кров...
Тобі я нині тисну руку
На вічну дружбу і любов.

Жумагалі САІН,
(Казахстан).

КАРПАТСЬКА
КВІТКА

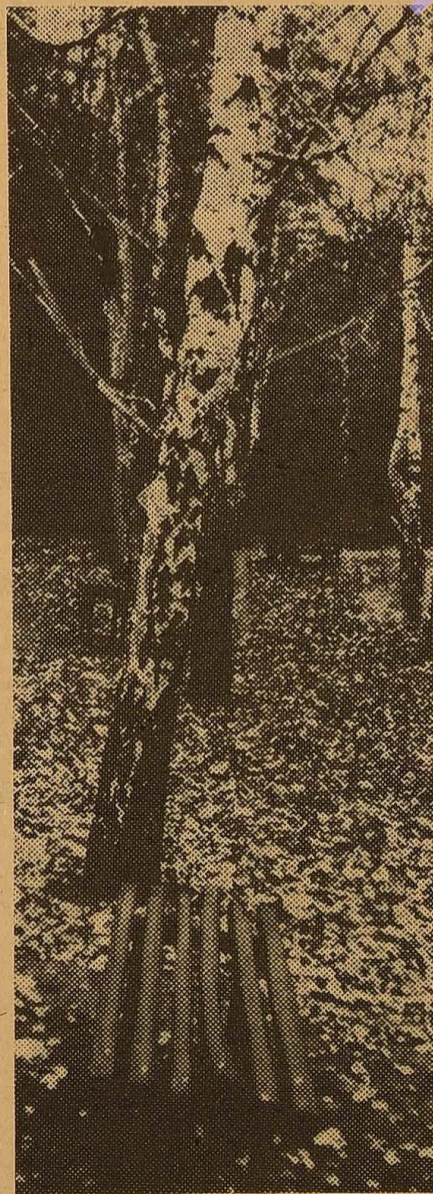

О, квітко, в цій захмарній
стороні
Покірко і солодко мені
Запахла ти, як там,
на батьківщині...

Це так, неначе я на
полонині
Зустріла друга, що з очей
моїх

Змивав сиву куряву доріг;
Тут може бити мир, любов,
оселя,
І вабить на свою вершину
скеля,
І все стає близьким,
де поруч — ти,
І не боюсь я більше висоти!

Мірдаза КЕМПЕ,
(Латвія).

СВІТАННЯ ЯСНЕ

Красуне Вкраїно, ти кличеш
мене,
І лину до тебе я птицею
знов.

Піснями своїми в світанні
ясне
Повідають про щирю до тебе
любов.

П'ятнадцять я знаю
садів-квітників,
І ти, Україно, кохана, між
них.

Ти рідна мені, я послухать
схотів
Про тебе сердечних пісень
голосних.

Тобі я присвячую віршів
вінок,
Тепло мого серця в рядки
віддаю,

Заквітнуть квіти,
заквітне бузок —
Прославлю я вроду чарівну
твою.

Лани твої, застлалі килим
до ніг,
Бо знають, що я вже готовий
у путь.

І шлях до братів, як
веселка, проліг
До піль і дібров, що
вітання несуть.

Чарівна Вкраїно, знов
кличеш мене,
І я із любов'ю тобі принесу
Узбецького степу проміння
ясне

І братнього слова сердечну
красу.

УЙГЕН,
(Узбекистан).

* * *

Я не прохав тебе, кохана,
Прийти в мою самотину,
А ти, непрохана й неждана,
Даруєш душу чарівну.

Прости мене за смуток
юний,
Не треба райдужних розмов,
Душі твоєї срібні струни
Співають про святю любов.

Олександр КУПЧЕНКО,
студент IV курсу філфаку
(укр. відділення).

ЧОГОСЬ У СІЧНІ В НАС
ПО-ВЕСНЯНОМУ

Чогось у січні в нас
по-весняному:
Ласкаве сонце, тиша,
теплота,

Здається, юна й кров — не
ті ж літа,
А молоді й бар'баро в серці
тому.

Сміється все на просторі
ясному.
Школяр у школу йде,
усіх віта,
Йому далінь розкрита
золота,

А це колись нам снилось
не одному...
Шофер дверцята сині
відкрива,

В кабінку сам запрошує
рукою —
І рух її щиріший за слова...
О суть буття! Я снів тебе
такою,

Я мріяв про життя дзвінке,
величне,
І ось воно — просте, яскраве
й звичне.

Юрій БУНДЗЯК.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверси-
тет, редакція газети «За нау-
кові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії,
24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста
телефони: міський 23-84-13,
206-841).